

foranstaltninger til at gennemføre racedeklarationen, til at forbyde og retsforfølge organisationer, der fremmer eller ophidser til racediskrimination og til at meddele generalsekretæren oplysninger om de tagne skridt. Endvidere henstilles det til ECOSOC at anmode menneskerettighedskommissionen om at overveje yderligere foranstaltninger, som kan træffes af FN med henblik på udryddelse af racediskrimination. Det pålægges generalsekretæren at aflægge beretning til 21. samling.

3. udvalgs beretning: A/6046.

International konvention om afskaffelse af alle former for racediskrimination.

(Dagsordenens punkt 58).

Det vigtigste resultat af 3. udvalgs arbejde under 20. Generalforsamling var den enstemmige vedtagelse af den internationale konvention om afskaffelse af alle former for racediskrimination. Med denne konvention har FN taget det første skridt henimod en overstatslig beskyttelse på menneskerettighedsområdet, idet konventionen indeholder gennemførelsesbestemmelser, der er forpligtende for de ratificerende stater, og som indeholder såvel en statslig som en betinget individuel klageret til en international komité vedrørende afskaffelse af racediskrimination. Generalsekretær U Thant betegnede konventionens vedtagelse som et betydningsfuldt skridt på vejen mod virkeliggørelsen af et af verdensorganisationens langtidsmål, nemlig udviklingen af verdenserklæringen om menneskerettigheder af 1948 til et internationalt lovkompleks vedrørende menneskerettigheder, bestående af verdenserklæringen og en eller flere konventioner med tilhørende gennemførelsesbestemmelser.

Når det lykkedes at færdiggøre hele konventionen i løbet af 20. samling, skyldtes det bl. a. formanden for 3. udvalgs personlige entusiasme, delegationernes store arbejdsindsats og indforståelse med at forcere sagen delvis på bekostning af andre dagsordenspunkter, f. eks. udkastene til de to overenskomster om menneskerettigheder, samt de afro-asiatiske landes vilje til at fremme konventionens gennemførelsesbestemmelser. 3. udvalg benyttede 43 møder mellem den 11. oktober og 15. december til

behandling af sagen, og under udvalgsbehandlingen blev der fremsat over 100 ændringsforslag til den foreliggende konventionstekst.

Konventionens tilblivelseshistorie er relativt kort, begyndende i 1962 med en resolution, hvorefter 17. samling anmodede menneskerettighedskommissionen om at udarbejde udkast både til en deklaration og en konvention om afskaffelse af racediskrimination. Deklarationen blev enstemmigt vedtaget i 1963 af 18. samling, der samtidig pålagde kommissionen at færdigbehandle konventionen. Kommissionen udarbejdede et forslag, indeholdende 7 substantielle artikler, som dannede grundlag for 20. samlings befattning med spørgsmålet.

Den vedtagne konvention består af en præambel og 24 artikler fordelt i tre afsnit: Afsnit I indeholder de 7 substantielle artikler, afsnit II 9 artikler vedrørende gennemførelsesbestemmelserne og afsnit III 8 afsluttende artikler.

Konventionen, der indledningsvis henviser til verdenserklæringen om menneskerettigheder, kolonideklarationen (res. 1514 (XV)) og deklarationen om afskaffelse af racediskrimination (res. 1904 (XVIII)), definerer begrebet racediskrimination uden at nævne særlige former herfor, bortset fra apartheid, og fordømmer forskelsbehandling på grund af race. De deltagende stater forpligter sig til at afskaffe alle former for racediskrimination, bekæmpe racefordomme, fremme forståelsen mellem racerne og forbyde udbredelsen af ideer, propaganda, handlinger og organisationer, der baserer sig på racemæssig overlegenhed og had.

Endvidere foreskriver konventionen oprettelsen af en komité vedrørende afskaffelse af racediskrimination. Denne komité, som skal bestå af 18 eksperter, valgt i deres personlige egenskab af de ratificerende stater, bemyndiges dels til at behandle klager angående overtrædelse af konventionen fra en stat mod en anden, dels til at behandle andragender fra personer eller grupper af personer under forudsætning af, at den stat, mod hvem klagen rettes, har anerkendt den individuelle klageret, og at statens klageinstanser forgæves er søgt anvendt til opnåelse af oprejsning. I tilfælde af statslige klager vil ad hoc-mæglingskommissioner, nedsat af komiteen, søge at opnå forlig